

Petras Vasinauskas

Žymus agronomas, žemdirbystės specialistas, agronomijos mokslų organizatorius. Gimė 1906-12-14 Pasvalyje, mirė 1995-10-01 Akademijoje Kauno raj. Palaidotas Gėlainių kapinėse, Kėdainių raj.

1915–1918 m. baigė Pasvalio pradžios mokyklos keturis skyrius, 1918–1922 m. mokėsi Linkuvos (Pakruojo r.) progimnazijoje, 1922–1925 m. baigė Biržų gimnaziją. 1925–1931 m. studijavo Lietuvos žemės ūkio akademijoje, išklausė agronomijos kursą., 1931–1936 m. buvo Žemės ūkio rūmų Šakių apskrities vyriausiasis agronomas. 1937–1940 m dirbo Dusetose agronomu. Lietuvai sugrąžinus Vilniaus kraštą, nuo 1940 m. P. Vasinauskas buvo paskirtas Žemės ūkio rūmų direktoriumi. Uždarius šiuos rūmus, 1940–1941 m. jis buvo Žemės ūkio liaudies komisariato Agrotechnikos valdybos viršininkas, Valstybinės žemės komisijos narys. Nuo 1941 m. P. Vasinauskas ėmėsi mokslinės veiklos ir pradėjo dirbti Joniškėlio bandymų stotyje asistentu. 1945–1953 m. jis dirbo Dotnuvos bandymų stoties direktoriumi. Nuo 1945 m. daugiau kaip 30 metų P. Vasinauskas dirbo Lietuvos žemės ūkio akademijos dėstytoju. 1956–1958 m. jis dirbo šios akademijos mokslo prorektoriumi. 1956–1965 m. jis buvo Lietuvos žemdirbystės instituto direktorius, 1965–1968 m. – Žemdirbystės instituto Laukininkystės organizavimo skyriaus vedėjas. P. Vasinauskas pirmasis ėmėsi apibendrinti visą nuo lauko bandymų stočių įsikūrimo t. y. nuo 1924 m. Lietuvoje sukauptą žemės dirbimo klausimais tyrimų medžiagą ir savo veikaluose pateikė išbaigtą, Lietuvos gamtinėms ir ekonominėms sąlygoms pritaiktą, žemės dirbimo sistemą su priešsėjiniu ir posėjiniu dirbimu žieminiams ir vasariniams augalams. Jis išplėtė tyrimus naujoje mokslinių interesų srityje – žemės ūkio organizacinio sutvarkymo planavimo, suformavo racionalų gamybinio vieneto Vidurio Lietuvos lygumose dydį (500 ha, apie 400 ha žemės ūkio naudmenų, apie 300 ha ariamos žemės).

1950 m. jis apsigynė žemės ūkio mokslų kandidato disertaciją, o 1971 m. apsigynė žemės ūkio mokslų daktaro disertaciją "Agrotechnikos pagrindų išvystymas ir laukininkystės organizacija Lietuvoje". 1973 m. jam suteiktas profesoriaus vardas.

1956 m. P. Vasinauskas buvo išrinktas Lietuvos Mokslų akademijos nariu korespondentu. 1960 m. P. Vasinauskui suteiktas Lietuvos nusipelnusio agronomo vardas, o 1976 m. – Lietuvos nusipelnusio mokslo veikėjo garbės vardas. Jis buvo Lietuvos valstybinės premijos laureatas (1967 m.), apdovanotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino 3-ojo laipsnio ordinu (1995 m.).

P. Vasinauskas yra Arklio muziejaus įkūrimo Niūronyse iniciatorius.

Profesorius yra parašęs daugiau kaip 30 knygų, paskelbė per 600 publikacijų, iš jų 154 mokslines, parašė daug straipsnių bendrosios žemės ūkio politikos klausimais.

Svarbiausi veikalai: „Agrotechnika“, kuri susilaukė net keturių leidimų (1957, 1966, 1967, 1971). Žemės ūkio specialistams labai reikalingos „Žemės dirbimas“ (1952, 1956), „Sėjomainos“ (1967), „Žemės kultūrinimas“ (1969), „Lietuvos žemės ūkio mokslų raida (1986), „Agronomija Lietuvoje“ (2005) bei kt. Sudarė monografiją „Akademikas Jonas Kriščiūnas“. Savo požiūrį į Lietuvos kaimą ir jo žmones išsakė leidinyje „Kelionė arkliu po Lietuvą 1975 metais (1996)“.

P. Vasinausko mokslinė, pedagoginė ir visuomeninė veikla pristatyta akad. Algirdo Juozo Motuzo sudarytoje monografijoje "Profesorius Petras Vasinauskas" (1998 m.). Sukurti biografiniai filmai: "Ar nuneši mane jauną..." (apie kelionę arkliu per Lietuvą, režisierius Rimtautas Šilinis, 1975 m.) ir "Profesorius Petras Vasinauskas: žemės ūkio mokslas ir praktika" (režisierius Vytautas Paliulis, 2005 m.). 1997 m. Lietuvos žemės ūkio universitete įsteigta P. Vasinausko stipendija, skiriama patiems geriausiems agronomijos magistrantūros studentams.

Parengė:

LMA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus
mokslinė sekretorė Elena Narušytė

Informacijos šaltiniai:

1. LMA Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus archyvas,
2. Žemės ūkio enciklopedija Vilnius 2007,
3. A. Motuzas. Profesorius Petras Vasinauskas, Vilnius, 1998.